

Engrescador i inclassificable

MANEL CASTAÑO

Josep Pla va viure vuitanta-quatre anys, i la major part del seu temps es va dedicar a escriure –a la «secreta i diabòlica mania d'escriure, a la qual ho sacrifico tot», com consta en *El quadern gris*–; però, ¿es pot afirmar, com fa Enric Vila, que «a més del talent, tenia una estratègia», i que era una estratègia, per dir-ho ras i curt, de servei al país? I que aquesta estratègia va ser una constant de la seva existència?

Si responem afirmativament, tot seguit hem de convertir Pla en el nostre heroi també, i prendre'n exemple, al marge de la valoració que puguem donar a tots i cada un dels seus escrits; però, si apliquem el principi de prudència, pensarem que una vida tan llarga conté, forçosament, ideals diversos i contradictoris, renúncies, desenganys i vacil·lacions, i que una línia de conducta que ens apareix com a coherent al cap del temps pot ser fruit de moltes

casualitats i de ràpides decisions preses en les cruïlles dels camins de la vida.

En tot cas, Vila ha apostat fort perquè llegim l'obra planiana com presidida per «la incomoditat de viure en un país políticament inacabat i el desig de tenir una pàtria». Més enllà de la idea rebuda d'un Pla grafòman lliurat a conservar-nos els mots i també, sobretot, els colors, els sabors i els costums, a redactar la memòria del país que ha conegut, ens apareix un Pla combatiu, mogut per «la ràbia que li feia la política castellanitzadora del règim» franquista; però, ¿el converteix això en un activista de la resistència? O potser és que «la seva obsessió per fer surar el país que el franquisme volia esborrar» no és exclusiva d'un plantejament català nacionalista, sinó simplement pròpia de qualsevol català?

La trajectòria de Pla, tant com la seva obra, ens continua interpel·lant, i no és el menor dels mèrits d'Enric Vila acarar-nos amb aquests interrogants.

ENRIC VILA

**El nostre heroi,
Josep Pla**

A Contra Vent Editors.
Barcelona, 2009.
404 pàgines.

A semblança del seu llibre anterior, *La veritat no necessita màrtirs*, remarcable biografia de Lluís Companys, evita les notes a peu de plana, però a diferència d'aquell no segueix una línia cronològica ni sistemàtica, i procedeix per acumulació desordenada de dades, espigolades d'ací d'allà, sobre Pla i el seu món, i de les reflexions consegüents, junt amb d'altres reflexions que no són tan consegüents però que ens il·lustren sobre Vila i el seu món.

L'autor reconeix: «Havia de ser un llibre sobre mi i ha acabat sent un llibre sobre Pla» –o viceversa, tant se val–, i hom està temptat de donar-li la raó quan diu que és l'esborrany maldestre del llibre que hauria pogut escriure, o que algun dia escriurà; segurament el format de dietari, afegit al subjectivisme i a la dispersió propis de l'escriptor de blocs, no és el més adequat per vehicular una tesi.

Tanmateix, l'habilitat amb què il·lumina episodis significatius tant de la vida de Pla com de la seva pròpia i l'agilitat amb què flueixen els seus pensaments converteixen aquest llibre inclassificable en un dels més suggeridors i engrescadors que ha donat aquests últims temps la cultura catalana.

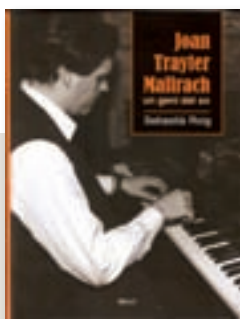

ÀNGEL BURGAS

Segon trimestre

Editorial La Galera. Grumets.
Barcelona, 2009. 204 pàgines.

L'autor figuerenc, que compagina l'ensenyament amb l'escriptura, va guanyar amb aquesta obra el 1r premi La Galera Joves Lectores, on els jutges són més de 200 lectors d'entre 12 i 15 anys. Els membres del Club de la Cistella es colen de nit a l'escola i mantenen reunions secretes per resoldre misteris.

SEBASTIÀ ROIG

**Joan Trayter Malirach,
un geni del so**

Brau.
Figueres, 2009.
341 pàgines.

Biografia gens corrent d'un empordanès amb talent que va fundar els estudis de gravació Music Lan a Avinyonet de Puigventós. Traspassat el 2002, Trayter va saber barrejar la seva capacitat com a enginyer amb la passió per la música.